FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (fjärde avdelningen)
28 januari 2004 *

I de förenade målen T-142/01 och T-283/01,

Organización de Productores de Túnidos Congelados (OPTUC), Bermeo (Spanien), företrädd, i mål T-142/01, av advokaterna J.-R. García-Gallardo Gil-Fournier och M. Moya Díaz, och, i mål T-283/01, av advokaterna García-Gallardo Gil-Fournier och J. Guillem Carrau,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av S. Pardo Quintillán och, i mål T-142/01, även av L. Visaggio, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: spanska.

med stöd av

Organizacíon de Productores Asociados de Grandes Atuneros Congeladores (Opagac), Madrid (Spanien), företrädd av advokaterna J. Casas Robla och V. Arrastia de Sierra,

intervenient i mål T-142/01,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens förordning (EG) nr 584/2001 av den 26 mars 2001 om ändring av förordningarna (EG) nr 1103/2000 och (EG) nr 1926/2000 om beviljande av bidrag till producentorganisationer för tonfisk som levererades till beredningsindustrin under perioderna 1 juli–30 september 1999 och 1 oktober–31 december 1999 (EGT L 86, s. 4) samt av artikel 2.2 samt av respektive bilaga till kommissionens förordningar (EG) nr 585/2001 av den 26 mars 2001, nr 808/2001 av den 26 april 2001, nr 1163/2001 av den 14 juni 2001 samt nr 1670/2001 av den 20 augusti 2001 om beviljande av bidrag till producentorganisationer för tonfisk som levererades till beredningsindustrin under perioden 1 januari–31 mars 2000, 1 april–30 juni 2000, 1 juli–30 september 2000 respektive 1 oktober–31 december 2000 (EGT L 86, s. 8, EGT L 118, s. 12, EGT L 159, s. 10 och EGT L 224 , s. 4),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(fjärde avdelningen),

sammansatt av ordföranden, V. Tiili, samt domarna P. Mengozzi och M. Vilaras,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen den 18 september 2003,

följande

Dom

Rättsliga och faktiska omständigheter

1 I artikel 18 i rådets förordning (EEG) nr 3759/92 av den 17 december 1992 om den gemensamma organisationen av marknaden för fiskeri- och vattenbruksprodukter (EGT L 388, s. 1; svensk specialutgåva, område 4, volym 4, s. 118), i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 3318/94 av den 22 december 1994 (EGT L 350, s. 15; svensk specialutgåva, område 4, volym 8, s. 4), föreskrivs att bidrag skall utbetalas när det för ett bestämt kvartal konstateras att priset för tonfisk som levererades till beredningsindustrin understiger en viss utlösande tröskel. Artikeln har följande lydelse:

"1. Producentorganisationerna kan beviljas ett bidrag för de kvantiteter av produkterna enligt bilaga 3 [det vill säga olika tonfisksarter] som fångas av deras medlemmar och därefter försäljs och levereras till de förädlingsindustrier inom gemenskapens tullterritorium som är avsedda för industriell framställning av produkter som hänförs till KN-nummer 1604. Detta bidrag skall beviljas om det för ett bestämt kvartal konstateras att

— både det genomsnittliga försäljningspriset som noteras på gemenskapsmarknaden, och

— det pris fritt gränsen som avses i artikel 22, eventuellt med tillägg för utjämningsavgiften,

ligger under den utlösande tröskeln på 91% av gemenskapens producentpris för den aktuella produkten.

Medlemsstaterna skall innan fiskeåret börjar iordningställa eller uppdatera och till kommissionen anmäla den förteckning över de industrier som avses i denna punkt.

2. Bidragsbeloppet får inte i något fall överstiga

— antingen skillnaden mellan den utlösande tröskeln och det genomsnittliga försäljningspriset på gemenskapsmarknaden för den aktuella produkten, eller

— ett fast belopp motsvarande 12% av denna tröskelnivå.

3. Den sammanlagda kvantiteten av var och en av de stödberättigande produkterna skall begränsas till att vara högst lika med genomsnittet av de kvantiteter som säljs och levereras på de villkor som avses i punkt 1 under motsvarande kvartal de tre fiskeår som närmast föregår det kvartal då bidraget betalas ut.

4. Det bidragsbelopp som beviljas var och en av producentorganisationerna skall vara lika med

— det högsta belopp som fastställs i punkt 2 för de kvantiteter av den aktuella produkten som har avyttrats i enlighet med punkt 1 och som inte överstiger genomsnittet av de kvantiteter som sålts och levererats av producentorganisationens medlemmar på samma villkor under motsvarande kvartal de tre fiskeår som närmast föregår det kvartal då bidraget betalas ut,

— 50% av det högsta belopp som fastställs i punkt 2 för de kvantiteter av den aktuella produkten som överstiger de kvantiteter som avses i första strecksatsen och som är lika med återstoden av de kvantiteter som framkommit vid fördelningen mellan producentorganisationerna av de kvantiteter som berättigar till bidrag i enlighet med punkt 3.

Fördelningen mellan de aktuella producentorganisationerna skall ske i förhållande till genomsnittet av deras respektive produktion under motsvarande kvartal de tre fiskeår som närmast föregår det kvartal då bidraget betalas ut.

5. Producentorganisationerna skall fördela det beviljade bidraget till sina medlemmar i förhållande till de kvantiteter som dessa har producerat samt sålt och levererat i enlighet med punkt 1.

6. Tillämpningsföreskrifter för denna artikel, särskilt vad avser bidragets storlek och villkoren för beviljande av bidraget, skall antas i enlighet med förfarandet i artikel 32."

2 Med stöd av särskilt artikel 18.6 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse antog kommissionen den 21 januari 1998 förordning (EG) nr 142/98 om närmare bestämmelser för beviljande av kompensation avseende tonfisk för beredningsindustrin (EGT L 17, s. 8).

3 Den 1 juli 1998 lämnade tre anslutna företag (Nicra 7 SL, Aitzugana SL och Igorre SL, nedan kallade de berörda företagen) Organización de Productores de Túnidos Congelados (organisation för producenter av djupfryst tonfisk, nedan kallad OPTUC eller sökanden). OPTUC är en av två organisationer för tonfiskproducenter med säte i Spanien. Företagen lämnade denna organisation och anslöt sig till den andra, Organización de Productores Asociados de Grandes Atuneros Congeladores (organisation för associerade producenter, redare för stora tonfiskefartyg med djupfrysningskapacitet, nedan kallad Opagac).

4 Den 30 juli 1998 meddelade de spanska myndigheterna kommissionen den ändrade anslutningen jämte uppgifter om lossning av tonfisk under åren 1995, 1996, 1997 och första halvåret år 1998 från fartyg tillhörande dessa företag. Uppgifterna lämnades för att kommissionen skulle ändra den statistik för beviljande av sådant bidrag som avses i artikel 18 i förordning nr 3759/92 och som sammanställts på grundval av de uppgifter som myndigheterna lämnat tidigare.

5 Den 17 december 1999 antog rådet förordning (EG) nr 104/2000 om den gemensamma organisationen av marknaden för fiskeri- och vattenbruksprodukter (EGT L 17, s. 22), vilken från och med den 1 januari 2001 upphävde och ersatte förordning nr 3759/92. I artikel 27 i förordning nr 104/2000 återges ordalydelsen i artikel 18 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse, med undantag för de ändringar som gjorts i punkt 1 andra strecksatsen och i den artikel som anges i punkt 6.

6 Med stöd av förordning nr 3759/92, och särskilt artikel 18.6 häri, antog kommissionen sedan förordning (EG) nr 1103/2000 av den 25 maj 2000 (EGT L 125, s. 18) och förordning nr 1926/2000 av den 11 september 2000 (EGT L 230, s. 10) om beviljande av bidrag till producentorganisationer för tonfisk som levererades till beredningsindustrin under perioden 1 juli–30 september 1999 och 1 oktober–31 december 1999. Bland de producentorganisationer som åtnjuter detta bidrag återfinns OPTUC och Opagac.

7 Sedan de spanska myndigheterna konstaterat att kommissionen inte gjort de begärda ändringarna uppmanade de OPTUC och Opagac att lämna uppgifter om den mängd tonfisk som de berörda företagen salufört inom Europeiska unionen under åren 1996 och 1997 samt under första halvåret år 1998. De spanska myndigheterna underströk att dessa organisationer tidigare endast lämnat uppgift om företagens lossade fångster medan det var den mängd som saluförts inom Europeiska unionen som var bidragsgrundande.

8 Den 16 oktober 2000 lämnade de spanska myndigheterna definitiva uppgifter om den mängd tonfisk som sålts och levererats till gemenskapens beredningsindustri (nedan kallade de sålda kvantiteterna) mellan den 1 juli 1995 och den 30 juni 1998 av medlemmarna i dessa två organisationer.

9 Eftersom det i förordningarna nr 1103/2000 och nr 1926/2000 vid fördelningen av bidragsberättigande kvantiteter mellan producentorganisationerna (nedan kallade bidragsberättigande kvantiteter) inte beaktades att de berörda företagen lämnat OPTUC och anslutit sig till Opagac, ansåg Opagac att de kvantiteter som organisationen beviljats i nämnda förordningar var felaktiga och väckte därför talan inför förstainstansrätten den 24 november 2000 om ogiltigförklaring av relevanta bestämmelser i dessa förordningar (mål T-359/00).

10 Den 26 mars 2001 antog kommissionen förordning (EG) nr 584/2001 av den 26 mars 2001 om ändring av förordningarna (EG) nr 1103/2000 och (EG) nr 1926/2000 (EGT L 86, s. 4), med stöd av förordning nr 104/2000 och särskilt artikel 27.6 häri. I punkterna 3–5 i skälen i förordning nr 584/2001 medgav kommissionen att de slutgiltiga uppgifter som de spanska myndigheterna tillhandahållit den 16 oktober 2000 faktiskt påverkade fördelningen av bidragsberättigande kvantiteter mellan OPTUC och Opagac såsom denna fördelning fastställts i bilagorna till förordningarna nr 1103/2000 och 1926/2000 och att de senare därför skulle ändras i enlighet härmed.

11 Den nya fördelningen av bidragsberättigande kvantiteter beträffande tredje och fjärde kvartalen år 1999, vilken fastställdes i bilagorna I och II till förordning nr 584/2001 som i sin tur ersatte bilagorna till förordning nr 1103/2000 respektive förordning nr 1926/2000, kännetecknas i förhållande till den fördelning som följer av de senare förordningarna av en minskning av de kvantiteter som OPTUC beviljats för varje kvartal med avseende på gulfenad tonfisk på högst 10 kg och bonit samt av en motsvarande ökning av de kvantiteter som Opagac beviljats för samma produkter under samma kvartal.

12 Sedan förordning nr 584/2001 antagits, avskrevs mål T-359/00 genom beslut av den 21 juni 2001 av ordföranden vid förstainstansrättens fjärde avdelning.

13 Med stöd av förordning nr 104/2000, och särskilt artikel 27.6 häri, antog kommissionen dessutom förordningarna (EG) nr 585/2001 av den 26 mars 2001 (EGT L 86, s. 8), nr 808/2001 av den 26 april 2001 (EGT L 118, s. 12), nr 1163/2001 av den 14 juni 2001 (EGT L 159, s. 10) och nr 1670/2001 av den 20 augusti 2001 (EGT L 224, s. 4) om beviljande av bidrag till producentorganisationer för tonfisk som levererades till beredningsindustrin under perioden 1 januari–31 mars 2000, 1 april–30 juni 2000, 1 juli–30 september 2000 respektive 1 oktober–31 december 2000.

14 I artikel 2.1 i samtliga fyra förordningar fastställs den sammanlagda volymen bidragsberättigande kvantiteter för det berörda kvartalet och i artikel 2.2 definieras genom hänvisning till en bilaga i samma förordning fördelningen av den sammanlagda kvantiteten mellan producentorganisationerna. Det är ostridigt att fördelningen har skett genom att Opagac tillgodoräknats de berörda företagens tidigare genomsnittsproduktion och att avdrag för densamma gjorts hos OPTUC.

15 Den 9 november 2001 antog kommissionen slutligen förordning (EG) nr 2183/2001 av den 9 november 2001 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 104/2000 när det gäller beviljande av kompensationsbidrag avseende tonfisk för beredningsindustrin (EGT L 293, s. 11). Denna förordning upphäver förordning nr 142/98 och är tillämplig sedan den 1 januari 2002. Artikel 3 häri har följande lydelse:

"1. Med de volymbegränsningar som anges i artikel 27.3 i förordning ... nr 104/2000 skall bidraget beviljas producentorganisationerna för produkterna i bilaga III till den förordningen och som fångats av dess medlemmar samt sålts och levererats till beredningsindustrier inom gemenskapens tullområde i syfte att beredas till produkter som omfattas av HS-nummer 1604.

2. Medlemsstaterna skall kontrollera de volymer som anges i artikel 27.3 i förordning ... nr 104/2000 med hänsyn till eventuella variationer i producentorganisationernas medlemsantal. De skall underrätta kommissionen om detta."

Förfarande

16 Sökanden har, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 21 juni 2001, väckt talan om ogiltigförklaring av dels förordning nr 584/2001, dels artikel 2.2 och dels av respektive bilaga till förordningarna nr 585/2001, 808/2001 respektive 1163/2001 (mål T-142/01).

17 Sökanden väckte därefter, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 13 november 2001, talan om ogiltigförklaring av förordning nr 1670/2001 (mål T-283/01) och begärde att förstainstansrätten skulle förena detta mål med mål T-142/01.

18 I mål T-142/01 avslutades det skriftliga förfarandet den 13 februari 2002.

19 I mål T-283/01 avslutades det skriftliga förfarandet den 12 februari 2002, eftersom sökanden inte begärt att få komplettera handlingarna efter meddelandet om förstainstansrättens beslut enligt artikel 47.1 i dess rättegångsregler att ytterligare inlagor inte skulle inges.

20 Opagac begärde, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 31 maj 2002, att få intervenera i mål T-142/01 till stöd för svarandens yrkanden. Svaranden motsatte sig inte denna begäran och sökanden inkom inte med något yttrande i detta hänseende inom utsatt frist.

21 Genom beslut av den 27 februari 2002 av ordföranden vid förstainstansrättens fjärde avdelning förenades målen T-142/01 och T-283/01, i enlighet med artikel 50 i förstainstansrättens rättegångsregler, vad gäller det muntliga förfarandet och domen, på grund av sambandet dem emellan.

22 Genom beslut av den 27 september 2002 godkände ordföranden för förstainstansrättens fjärde avdelning Opagacs intervention (nedan kallad intervenienten) i mål T-142/01 till stöd för svarandens yrkanden. Eftersom ansökan om intervention inkom sedan den frist som avses i artikel 116.6 i rättegångsreglerna hade löpt ut tilläts intervenienten endast att yttra sig under det muntliga förfarandet på grundval av den förhandlingsrapport som skulle komma att tillställas organisationen.

23 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (fjärde avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet och uppmanade inom ramen för de processledande åtgärder som avses i artikel 64 i rättegångsreglerna sökanden och svaranden att skriftligen besvara vissa frågor. Parterna hörsammade begäran inom utsatt frist.

24 Den 17 september 2003 meddelade intervenienten förstainstansrätten att den avstod från att delta i förhandlingen och lämnade in ett skriftligt yttrande i sakfrågan som påstods ha utarbetats mot bakgrund av den förhandlingsrapport som tillställts intervenienten. Yttrandet bilades emellertid inte handlingarna i målet, eftersom intervenienten endast hade tillåtelse att yttra sig muntligt under förhandlingen.

25 Parterna i målet utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens muntliga frågor vid förhandlingen den 18 september 2003.

Parternas yrkanden

26 I mål T-142/01 har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara förordning nr 584/2001,

— ogiltigförklara artikel 2.2 samt respektive bilaga till förordningarna nr 585/2001, nr 808/2001 respektive nr 1163/2001,

— förordna om de åtgärder som rätten finner lämpliga för att svaranden skall uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 233 EG och särskilt förordna att svaranden skall göra en förnyad bedömning av situationen,

— förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

27 I mål T-283/01 har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara artikel 2.2 och bilagan till förordning nr 1670/2001,

— förordna om de åtgärder som rätten finner lämpliga för att svaranden skall uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 233 EG och särskilt förordna att svaranden skall göra en förnyad bedömning av situationen,

— förplikta svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

28 I båda målen har svaranden yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

29 I sin ansökan om intervention i mål T-142/01 har intervenienten stött svarandens yrkanden och yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Huruvida mål T-142/01 kan tas upp till sakprövning

30 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis om att tidsfristerna för att väcka talan enligt fast rättspraxis tillhör tvingande rätt och inte är något som parterna eller domstolen kan råda över, eftersom de fastställts för att säkerställa tydlighet och säkerhet i rättsförhållanden. Även om svaranden i sitt svaromål och i sin duplik

beträffande mål T-142/01 inte anfört något rättegångshinder som inte kan avhjälpas ankommer det på förstainstansrätten att även *ex officio* pröva om talan väckts i tid (se, bland annat, domstolens dom av den 12 december 1967 i mål 4/67, Collignon mot kommissionen, REG 1967, s. 469, s. 479, av den 5 juni 1980 i mål 108/79, Belfiore mot kommissionen, REG 1980, s. 1769, punkt 3, av den 12 juli 1984 i mål 227/83, Moussis mot kommissionen, REG 1984, s. 3133, punkt 12, samt förstainstansrättens dom av den 13 december 1990 i mål T-29/89, Moritz mot kommissionen, REG 1990, s. II-787, punkt 13).

31 Inom ramen för de processledande åtgärderna uppmanade förstainstansrätten härvid sökanden och svaranden att uttala sig om huruvida talan i mål T-142/01, mot bakgrund av artikel 230 femte stycket EG och artiklarna 101 och 102 i rättegångsreglerna, inte hade väckts för sent beträffande förordningarna nr 584/2001 och nr 585/2001, som offentliggjordes den 27 mars 2001.

Parternas argument

32 Sökanden har anfört att talan väckts inom fristen och har bland annat gjort gällande att enligt den spanska språkversionen av artikel 102.1 i rättegångsreglerna började fristen att löpa den 11 april 2001. Det följer nämligen av begreppet "a partir del final del decimocuarto dia siguiente a la fecha de la publicación del acto en el Diario Oficial" ("från slutet av den fjortonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*") att den första dagen i tidsfristen infaller i början på den femtonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes, i förevarande fall den 11 april 2001 kl 00.00. Enligt sökanden respekterar denna tolkning den bakomliggande motiveringen till artiklarna 101 och 102 i rättegångsreglerna, vilka avser början och inte slutet av fristen för att väcka talan. Enligt detta synsätt vore det omotiverat att låta fristen börja löpa vid midnatt då en hel dag redan förflutit i stället för kl 00.00 då en ny dag börjar, eftersom parterna i annat fall inte fullt ut kan dra nytta av fristerna. Om man emellertid lägger till de tio dagarna med hänsyn till avstånd löpte fristen ut vid midnatt den 21 juni 2001.

33 För det fall förstainstansrätten inte skulle godta denna tolkning har sökanden i andra hand åberopat att det föreligger ett ursäktligt misstag och har understrukit att den spanska språkversionen av rättegångsreglerna är tvetydig och ger upphov till särskilda tolkningssvårigheter.

34 Svaranden anser att talan mot förordningarna nr 584/2001 och 585/2001 har väckts för sent, eftersom den borde ha inkommit senast vid midnatt den 20 juni 2001.

Förstainstansrättens bedömning

35 Förevarande mål avser en talan mot rättsakter som offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Förstainstansrätten vill härvid erinra om att det i artikel 102.1 i rättegångsreglerna föreskrivs att "[n]är fristen för att väcka talan mot en institutions rättsakt börjar löpa från tidpunkten för rättsaktens offentliggörande, skall fristen i enlighet med artikel 101.1 a räknas från slutet av den fjortonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes i Europeiska gemenskapernas officiella tidning".

36 Det följer vidare av artikel 101.1 i samma rättegångsregler att i frister rörande förfarandet som föreskrivs i bland annat EG-fördraget och nämnda rättegångsregler och som skall räknas från den tidpunkt en händelse inträffar inräknas inte den dag under vilken händelsen inträffade. En frist uttryckt i månader löper ut den dag i fristens sista månad som infaller på samma datum som den dag då händelsen från vilken fristen skall räknas inträffade.

37 Det skall påpekas att det i artikel 102.1 i rättegångsreglerna preciseras att fristen för att väcka talan i enlighet med artikel 101.1 a skall räknas "från slutet av den fjortonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*". Enligt artikel 102.1 i rättegångsreglerna har sökanden således fjorton hela dagar utöver den vanliga fristen om två månader för att väcka talan. Den första dagen i tidsfristen infaller således den fjortonde dagen efter den dag då rättsakten i fråga offentliggjordes (förstainstansrättens beslut av den 19 januari 2001 i mål T-126/00, Confindustria m.fl. mot kommissionen, REG 2001, s. II-85, punkt 15).

38 Vad i förevarande mål gäller den frist om två månader som avses i artikel 230 femte stycket EG, förflyttas således den första dagen i tidsfristen från den 27 mars 2001, då förordningarna nr 584/2001 och nr 585/2001 offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, till den 10 april 2001, vilket ger sökanden en ytterligare frist om fjorton hela dagar, inklusive dagen den 10 april 2001 till och med midnatt (beslutet i det ovannämnda målet Confindustria m.fl. mot kommissionen, punkt 16).

39 Enligt artikel 101.1 b i rättegångsreglerna löper en frist uttryckt i månader ut vid utgången av den dag i fristens sista månad som infaller samma datum som den första dagen i tidsfristen. Fristen för att väcka talan löpte således ut den 10 juni 2001.

40 Den omständigheten att detta datum inföll en söndag har inte medfört att fristen skall förlängas med tillämpning av artikel 101.2 första stycket i rättegångsreglerna till utgången av närmast påföljande arbetsdag. Fristen för att väcka talan har nämligen förlängts med tio dagar med hänsyn till avstånd, i enlighet med artikel 102.2 i samma rättegångsregler. Enligt fast rättspraxis är artikel 101.2 första stycket emellertid endast tillämplig när den totala fristen inklusive förlängning med hänsyn till avstånd löper ut en lördag, söndag eller lagstadgad helgdag (domstolens beslut av den 15 maj 1991 i mål C-122/90, Emsland-Stärke mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 9, förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i de förenade målen T-80/89, T-81/89, T-83/89, T-87/89, T-88/89, T-90/89, T-93/89, T-95/89, T-97/89, T-99/89, T-100/89,

T-101/89, T-103/89, T-105/89, T-107/89 och T-112/89, BASF m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-729, punkt 62, och förstainstansrättens beslut av den 20 november 1997 i mål T-85/97, Horeca-Wallonie mot kommissionen, REG 1997, s. II-2113, punkterna 25 och 26, och beslutet i det ovannämnda målet Confindustria m.fl. mot kommissionen, punkt 18).

41 Mot bakgrund av att tidsfristen förlängdes med tio dagar med hänsyn till avstånd, löpte den totala tidsfristen för att väcka talan i förevarande mål mot förordningarna nr 584/2001 och nr 585/2001 ut vid midnatt onsdagen den 20 juni 2001, eftersom denna dag inte återfinns på förteckningen över lagstadgade helgdagar i artikel 1 i bilaga I till domstolens rättegångsregler, i den lydelse som var gällande vid denna tidpunkt och som var tillämplig på förstainstansrätten enligt artikel 101.2 andra stycket i rättegångsreglerna.

42 Härav följer att förevarande talan, som inkom den 21 juni 2001, har väckts för sent vad gäller förordningarna nr 584/2001 och nr 585/2001.

43 I den mån sökanden har åberopat ordalydelsen i den spanska språkversionen av artikel 102.1 i rättegångsreglerna för att bestrida att talan väckts för sent och för att i andra hand rättfärdiga ett ursäktligt misstag, vill förstainstansrätten inledningsvis påpeka att de uttryck som används i artikel 102.1 i den spanska språkversionen i dessa regler är tydliga och inte på något sätt ger stöd för sökandens tolkning. Genom preciseringen att fristen för att väcka talan börjar löpa "a partir del final del decimocuarto dia siguiente a la fecha de la publicación del acto en el Diario Oficial", framgår det tydligt av bestämmelsen att den femtonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes, i förevarande fall den 11 april 2001, är den första dag som helt skall beaktas vid beräkningen av fristen för att väcka talan.

44 Förstainstansrätten erinrar för det andra om att en strikt tillämpning av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om frister i förfarandet enligt fast rättspraxis svarar mot kravet på rättssäkerhet och nödvändigheten av att undvika all

särbehandling eller godtycke i rättstillämpningen (domstolens dom av den 26 november 1985 i mål 42/85, Cockerill-Sambre mot kommissionen, REG 1985, s. 3749, punkt 10, och av den 15 januari 1987 i mål 152/85, Misset mot rådet, REG 1987, s. 223, punkt 11, och förstainstansrättens beslut av den 1 juni 1999 i mål T-74/99, Meyer mot rådet, REG 1999, s. II-1749, punkt 13). De bestämmelser om frister som är tillämpliga i förevarande fall ger inte upphov till några särskilda tolkningssvårigheter. Ett ursäktligt misstag från sökandens sida som motiverar ett undantag från den strikta tillämpningen av dessa bestämmelser kan följaktligen inte godtas (beslutet i det ovannämnda målet Confindustria m.fl. mot kommissionen, punkt 21).

45 Slutligen har sökanden varken styrkt eller ens åberopat förekomsten av oförutsägbara omständigheter eller force majeure som ger förstainstansrätten möjlighet att göra undantag från den ifrågavarande tidsfristen med stöd av artikel 45 andra stycket i domstolens stadga vilken enligt artikel 53 i samma stadga är tillämplig på förfarandet vid förstainstansrätten.

46 Av det ovan anförda följer att talan i mål T-142/01 skall avvisas i den del som den avser förordningarna nr 584/2001 och nr 585/2001.

Prövning i sak

47 Förstainstansrätten kommer således i sak endast att pröva de yrkanden om ogiltigförklaring som rör förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001. Till stöd för dessa yrkanden har sökanden i vart och ett av de förenade målen åberopat två grunder. Den första grunden avser att de omstridda åtgärderna vidtagits utan giltig rättslig grund. Den andra grunden avser åsidosättande av principen om berättigade förväntningar.

Den första grunden: De omstridda åtgärderna har vidtagits utan giltig rättslig grund

48 Sökanden har för det första anfört att kommissionen felaktigt antagit förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001 med förordning nr 104/2000 som rättslig grund. För det andra har sökanden anfört att institutionen genom dessa förordningar utan rättslig grund har genomfört en fördelning av bidragsberättigande kvantiteter mellan de två berörda producentorganisationerna som grundas på en överföring av rättigheter från OPTUC till Opagac. Fördelningen medförde en väsentlig minskning av den första organisationens genomsnittsproduktion och följaktligen av dess rätt till bidrag.

Första delgrunden : De omtvistade förordningarna har antagits på felaktig rättslig grund

— Parternas argument

49 Sökanden har gjort gällande att förordning nr 104/2000 utgör en felaktig rättslig grund som inte medger antagande av förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001. Sökanden har i detta hänseende påpekat att de kvartal som avses i förordningarna samtliga inföll före den 31 december 2000 och således omfattades av förordning nr 3759/92 och inte av förordning nr 104/2000, eftersom den senare trädde i kraft först den 1 januari 2001.

50 Svaranden har betonat att förordning nr 104/2000, och särskilt artikel 27.6 häri, utgjorde den enda giltiga rättsliga grunden för förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001, vilka samtliga antogs under år 2001 och

varigenom bidrag fastställs för det andra, tredje respektive fjärde kvartalet år 2000.

51 Svaranden har emellertid understrukit att det är de villkor som fastställs i förordning nr 3759/92 som borde beaktats för att anta ett beslut om beviljande av bidrag för dessa kvartal. Så skedde i förevarande fall vilket framgår av punkt 3 i skälen i förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 respektive nr 1670/2001. Det är således utan fog som sökanden har anfört att förordning nr 104/2000 tillämpats i fråga om dessa kvartal.

— Förstainstansrättens bedömning

52 Vad gäller den första delgrunden som avser rättstillämpningen i tiden skall, med hänsyn till sökandens oklara påståenden, åtskillnad göras mellan en materiell aspekt beträffande identifiering av de materiella ersättningsbestämmelser som reglerar de situationer som avses i de omtvistade förordningarna, och en processuell aspekt avseende identifiering av den egentliga rättsliga grunden, det vill säga den bestämmelse som ligger till grund för rättsakterna, genom att gemenskapens behörighet och de förfaranden som skall följas vid rättsakternas antagande däri fastställs.

53 Vad för det första gäller den materiella aspekten konstaterar förstainstansrätten att det i punkt 3 i skälen i förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 respektive nr 1670/2001 anges att ”[v]illkoren i förordning (EEG) nr 3759/92 bör iakttas för beviljande av bidrag för de berörda produkterna för [det kvartal som avses i var och en av dessa förordningar]”.

54 I de tre omtvistade förordningarna tillämpade således kommissionen de materiella bestämmelserna i förordning nr 3759/92. Sökandens invändning saknar därför grund i materiellt hänseende.

55 Det är vidare ostridigt dels att sökanden med förevarande talan endast vänder sig mot att producentorganisationerna OPTUC och Opagac tilldelats bidragsberättigande kvantiteter i enlighet med artikel 2.2 samt med respektive bilaga till förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001, dels att det inte föreligger någon innehållsmässig skillnad mellan de materiella bestämmelserna i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse och dem i förordning nr 104/2000 som reglerar tilldelningen av bidragsberättigande kvantiteter till producentorganisationerna. Ordalydelsen i artikel 18.3–18.5 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse är nämligen identisk med ordalydelsen i artikel 27.3–27.5 i förordning nr 104/2000.

56 Eftersom det i förevarande fall inte föreligger någon lagkonflikt i tiden är sökandens invändning i materiellt hänseende i varje fall grundlös även för det fall kommissionen i förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001 har tillämpat de materiella bestämmelserna i förordning nr 104/2000.

57 Vad för det andra gäller den processuella aspekten konstaterar förstainstansrätten att det i ingressen i var och en av de omtvistade förordningarna talas om förordning nr 104/2000 och "särskilt artikel 27.6 i denna".

58 Kommissionen antog följaktligen de omtvistade förordningarna särskilt med nämnda punkt som rättslig grund. I denna punkt anges att tillämpningsföreskrifter för artikel 27 i förordning nr 104/2000, och särskilt de belopp och villkor på vilka bidrag beviljas, fastställs enligt förfarandet i artikel 38.2 i förordning nr 104/2000. I denna artikel hänvisas vidare till artiklarna 4 och 7 i rådets beslut

1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter (EGT L 184, s. 23). På samma sätt syftar artikel 18.6 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse till att precisera villkoren för tillämpning av denna artikel. Särskilt beloppen och villkoren för att beviljas bidrag fastställs enligt förfarandet i artikel 32 i den senare förordningen.

59 Sökanden har emellertid endast kritiserat valet av förordning nr 104/2000 som rättslig grund för de omtvistade förordningarna och låtit förstå att kommissionen borde ha hänvisat till förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse. Sökanden har dock inte påpekat några processuella skillnader i dessa förordningar som kan ge upphov till lagvalskonflikter i tiden.

60 Även om det antas att en sådan konflikt kunde uppstå i förevarande mål erinrar förstainstansrätten om att processuella regler i allmänhet anses tillämpliga även på rättsliga situationer som uppstått innan reglerna trädde i kraft (domstolens dom av den 12 november 1981 i de förenade målen 212/80–217/80, Salumi m.fl., REG 1981, s. 2735, punkt 9).

61 Genom att understryka att förordning nr 104/2000 trädde i kraft efter de kvartal som avses i de omtvistade förordningarna har sökanden inte på något sätt styrkt att kommissionens val av denna förordning som rättslig grund för de omtvistade förordningarna var felaktigt.

62 Talan kan således inte vinna bifall på denna del av den första grunden.

Den andra grunden: Fördelningen i de omtvistade förordningarna av bidragsberättigande kvantiteter mellan producentorganisationerna saknar rättslig grund

— Parternas argument

63 Sökanden har gjort gällande att fördelningen i de omtvistade förordningarna mellan producentorganisationerna av bidragsberättigande kvantiteter inte har någon giltig rättslig grund i vare sig förordning nr 3759/92 eller förordning nr 142/98, som innehåller tillämpningsföreskrifter för den förstnämnda förordningen, eller förordning nr 104/2000, eftersom ingen av dessa texter innehåller bestämmelser vari föreskrivs att kommissionen, då ett företag ansluter sig till en annan producentorganisation, har rätt att göra avdrag från en producentorganisation för den produktionskvot som den utträdande medlemmen hade gett rätt till under de tre senaste fiskeåren och sedan överföra dem till en annan producentorganisation. I såväl artikel 18.4 andra stycket i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse som artikel 27.4 andra stycket i förordning nr 104/2000 föreskrivs att en av de huvudsakliga parametrarna vid beräkning och fördelning mellan producentorganisationer av bidragsberättigande kvantiteter tonfisk utgörs av en uppskattning av varje producentorganisations genomsnittliga produktion under samma kvartal de tre fiskeår som närmast föregår det kvartal då bidraget betalas ut.

64 Till stöd för denna argumentation har sökanden åberopat domstolens rättspraxis. Av denna framgår att en förordning innehållande tillämpningsföreskrifter som antagits med stöd av ett bemyndigande i en grundläggande förordning inte kan göra undantag från den senare, som den härleds från (domstolens dom av den 10 mars 1971 i mål 38/70, Deutsche Tradax, REG 1971, s. 145).

65 Sökanden har vidare tillagt att tillämpningsföreskrifterna till förordning nr 104/2000, vilka återfinns i förordning nr 2183/2001, inte heller ger kommissionen någon rättslig grund för att överföra produktionsgenomsnitt från

en producentorganisation till en annan vid ändrade förhållanden i medlemsstrukturen. Genom denna förordning och särskilt artikel 3.2 häri har kommissionen endast överfört ansvaret på medlemsstaterna att lösa problemet med förändringar i producenternas anslutning. Sökanden har understrukit att förordning nr 2183/22001 i varje fall inte var tillämplig vid tiden för de faktiska omständigheterna i målet.

66 Beträffande syftet med det ifrågavarande bidraget anser sökanden att det finns i målsättningen att stödja den europeiska beredningsindustrin för tonfisk och att säkerställa att producenterna får avsättning för den del av sin produktion som de inte kan sälja på marknaden för färskvaror. Ett tak för bidragsberättigande kvantiteter har fastställts för att det inte skall vara mera lönsamt att lämna tonfisk för beredning än att sälja den som färskvara.

67 Sökanden har dessutom betonat att det är producentorganisationerna som åtnjuter bidragen och inte producenterna. Detta framgår bland annat av artikel 3.1 i förordning nr 2183/2001.

68 Att tillåta att de bidrag som beviljas producentorganisationerna, vilka har stora kostnader för administration, kan variera stort under en kort period, såsom var fallet med antagandet av de omtvistade förordningarna, skadar producentorganisationernas ekonomiska stabilitet och, slutligen, syftet bakom deras inrättande. Kommissionen försöker stärka producentorganisationernas roll inom ramen för sin fiskepolitik och dessa organisationer är det perfekta instrumentet för att samordna utbudet i förhållande till efterfrågan och för att reglera priserna.

69 Sökanden har anfört att det skall göras åtskillnad mellan dels kriterierna för att tilldela producentorganisationerna bidragsberättigande kvantiteter — vilket innebär att producentorganisationerna beviljas kvantiteter i förhållande till varje

producentorganisations genomsnittliga produktion under samma kvartal de tre fiskeår som närmast föregår det kvartal då bidraget betalas ut — dels fördelningen av dessa kvantiteter mellan medlemmarna i producentorganisationen, vilken sker på grundval av medlemmarnas produktion under den relevanta perioden. Sökanden har påstått att den för de kvartal som avses i de omtvistade förordningarna borde ha erhållit ett belopp som motsvarar dess genomsnittliga produktion under samma kvartal de tre fiskeår som närmast föregick kvartalet i fråga.

70 Inom såväl ramen för sina påståenden om de faktiska omständigheterna som i argumentationen i den första grunden har sökanden anfört att de företag som lämnade organisationen den 1 juli 1998 för att ansluta sig till Opagac inte efterlevt OPTUCS stadgar, och särskilt artikel 12. I denna artikel föreskrivs i enlighet med gemenskapsrättsliga regler om erkännande av producentorganisationer att en medlem kan lämna organisationen först tre år efter anslutningen och på villkor att medlemmen genom skriftligt meddelande med mottagningskvitto meddelat organisationen ett år i förväg. Sökanden har gjort gällande att samtliga företag lämnat OPTUC utan att uppfylla det andra villkoret. Aitzugana och Igorre har dessutom åsidosatt det första villkoret.

71 Sökanden har preciserat att eftersom dessa företags utträde ur OPTUC har blivit gällande först den 1 juli 1999 borde kommissionen ha beaktat olika uppgifter för referenskvartalen åren 1997, 1998 och 1999 vid fördelningen av bidragsberättigande kvantiteter mellan producentorganisationerna.

72 Svaranden har medgett att det varken i förordning nr 3759/92 eller i dess tillämpningsföreskrifter uttryckligen talas om ändringar i medlemsstrukturen inom producentorganisationerna. Svaranden anser emellertid att sökanden felaktigt har vidhållit att det föreligger ett rättsligt tomrum i de relevanta bestämmelserna. Den lösning som valts i de omtvistade förordningarna, det vill säga att fastställa det bidrag som tillkommer en producentorganisation för ett visst kvartal genom att tilldela denna producentorganisation det tidigare produktionsgenomsnittet för samtliga producenter som anslutit sig till organisationen under kvartalet, följer av tolkningen av dessa bestämmelser mot bakgrund

av syftet med att införa ett tak som beräknas i förhållande till tidigare genomsnittsproduktion. Detta syfte är att förebygga en onormal produktionsutveckling som skulle få en okontrollerad ökning av tillhörande kostnader till följd.

73 Svaranden har tillbakavisat sökandens argument om kraven på stabilitet i producentorganisationernas budget och har påpekat att dessa organisationer finansieras genom eget kapital, särskilt medlemsavgifter och eventuellt nationellt stöd eller gemenskapsstöd, och att bidraget tillkommer producenterna och inte producentorganisationerna.

74 Svaranden har åberopat att sökanden inte bevisat och för sent anfört sina påståenden om att de berörda företagen åsidosatt stadgarna och att företagens utträde ur organisationen blev gällande den 1 juli 1999.

— Förstainstansrättens bedömning

75 Med denna andra del av den första grunden som avser att det saknas rättslig grund som motiverar fördelningen av bidragsberättigande kvantiteter mellan producentorganisationerna, såsom fördelningen föreskrivs i de omtvistade förordningarna, ifrågasätter sökanden inte kommissionens behörighet att vidta fördelningen mellan producentorganisationerna av bidragsberättigande kvantiteter utan kommissionens sätt att i de omtvistade förordningarna ombesörja fördelningen med hänsyn till att de berörda företagen anslutit sig till en annan producentorganisation.

76 Förstainstansrätten konstaterar att anslutning till en annan producentorganisation inte uttryckligen tas upp vare sig i artikel 18 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse eller i andra bestämmelser som svaranden kunde ha beaktat vid antagandet av de omtvistade förordningarna.

77 När det föreligger ett tomrum i en reglering av den gemensamma organisationen av marknaden skall en lösning enligt domstolens rättspraxis emellertid sökas med hänsyn till syftet och målsättningen med den gemensamma organisationen av marknaden. Härvid skall praktiska och administrativa hänsyn tas (domstolens dom av den 30 januari 1974 i mål 159/73, Hannoversche Zucker, REG 1974, s. 121, punkt 4).

78 Det skall särskilt prövas huruvida artikel 18 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse kan tolkas så, att dess bestämmelser även i avsaknad av preciseringar beträffande villkoren för tilldelning av bidragsberättigande kvantiteter vid anslutning till en annan producentorganisation gör det möjligt att klarlägga den metod som kommissionen skall använda i ett sådant fall (se analogt domstolens dom av den 11 maj 1983 i mål 87/82, Darthenay, REG 1983, s. 1579, punkterna 16–21). Vid tolkningen av en bestämmelse skall förutom ordalydelsen även den allmänna systematiken i och syftet med de föreskrifter i vilka bestämmelsen ingår beaktas (domstolens dom av den 5 december 1996 i de förenade målen C-267/95 och C-268/95, REG 1996, s. I-6285, punkt 22).

79 Vad inledningsvis gäller ordalydelsen i artikel 18.4 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse och den allmänna systematiken i denna artikel, och särskilt i punkterna 3–5, framgår att mekanismen med att tilldela varje producentorganisation bidragsberättigande kvantiteter huvudsakligen kan delas upp i tre etapper.

80 Först fastställs de sammanlagda bidragsberättigande kvantiteterna i enlighet med punkt 3. De motsvarar den lägsta siffran av de totala kvantiteter som sålts under det kvartal då bidraget betalas ut (nedan kallat det kvartal för vilket bidrag skall utbetalas) och genomsnittet av de totala kvantiteter som sålts under motsvarande kvartal de tre fiskeår som närmast föregår det kvartal för vilket bidrag skall utbetalas (nedan kallat referensperioden).

81 Därefter tilldelas varje producentorganisation i enlighet med punkt 4 första stycket första strecksatsen de kvantiteter för vilka bidrag beviljas med 100 procent av det bidragstak som definieras i punkt 2. Kvantiteterna motsvarar för varje producentorganisation den lägsta siffran av de kvantiteter som sålts av producentorganisationens medlemmar under det kvartal för vilket bidrag skall utbetalas (nedan även kallad produktionen under det kvartal för vilket bidrag skall utbetalas) och genomsnittet av de kvantiteter som sålts under referensperioden (nedan även kallad den tidigare genomsnittsproduktionen) av dess medlemmar.

82 Om en positiv skillnad uppstår mellan å ena sidan de sammanlagda bidragsberättigande kvantiteterna som fastställts enligt punkt 3, och å andra sidan de sammanlagda kvantiteter för vilka bidrag beviljas producentorganisationerna med 100 procent enligt punkt 4 första stycket första strecksatsen, skall denna skillnad (nedan kallad resultatet av kvantiteterna) fördelas mellan producentorganisationerna. Motsvarande kvantiteter ersätts då med 50 procent av det bidragstak som anges i punkt 2.

83 Den ovannämnda fördelningen avser emellertid endast de producentorganisationer vars produktion under det kvartal för vilket bidrag skall utbetalas överstiger den tidigare genomsnittsproduktionen (de "aktuella" producentorganisationerna i den mening som avses i punkt 4 andra stycket jämförd med punkt 4 första stycket andra strecksatsen) och sker i enlighet med punkt 4 andra stycket i förhållande till genomsnittet av "deras respektive produktion" under referensperioden.

84 Vad emellertid gäller tilldelningen av kvantiteter för vilka bidrag beviljas med 100 procent (se ovan punkt 81) noterar förstainstansrätten att när det i artikel 18.4 första stycket första strecksatsen talas om den tidigare genomsnittsproduktionen för "producentorganisationens medlemmar" synes det vara de företag som var anslutna till producentorganisationen under det kvartal för vilket bidrag skall utbetalas som avses.

85 Vad i stället gäller tilldelning av de kvantiteter för vilka bidrag beviljas med 50 procent på villkor att resultatet av kvantiteterna fördelas mellan berörda producentorganisationer (se ovan punkterna 82 och 83), hänvisar artikel 18.4 andra stycket till producentorganisationers "respektive produktion" under referensperioden. Med detta uttryck kvarstår tvivel beträffande huruvida respektive produktion avser de sammanlagda kvantiteter som sålts av de producenter som var medlemmar i producentorganisationen under referensperioden eller de sammanlagda kvantiteter som sålts av de producenter som var medlemmar i producentorganisationen under det kvartal för vilket bidrag skall utbetalas.

86 Vad för det andra avser syftet med artikel 18 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse konstaterar förstainstansrätten att enligt tjugonde skälet i förordning nr 3759/92 syftar det bidrag som införs genom denna artikel till att skydda inkomstnivån för gemenskapens producenter av tonfisk avsedd för beredningsindustrin mot en nedgång i importpriserna (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 24 februari 1988 i mål 264/86, Frankrike mot kommissionen, REG 1988, s. 973, punkt 20).

87 Mot bakgrund av denna målsättning, om vilken även erinras i sjunde skälet i förordning nr 3318/94 och i punkt 29 i skälen i förordning nr 104/2000, anser förstainstansrätten att det är producenterna som åtnjuter bidrag och inte producentorganisationerna. Även om det framgår av flera bestämmelser att bidrag "beviljas" producentorganisationerna (se artikel 18.1 och 18.4 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse samt artiklarna 2.1 och 4 i tillämpningsförordningen nr 142/98) och att bidraget skall "betalas ut" till dem av den berörda medlemsstaten (artikel 7.1 i förordning nr 142/98), följer det likväl av tillämpliga bestämmelser att producentorganisationen "skall överföra bidraget till sina medlemmar" (artikel 7.2 i förordning nr 142/98, se även artikel 18.5 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse).

88 Eftersom producentorganisationerna således endast fungerar som mellanhänder vad gäller beräkning och utbetalning av bidrag saknar kravet på stabilitet i

producentorganisationernas budget, som sökanden åberopat, relevans. Det framgår nämligen av förordning nr 3759/92, och numera av förordning nr 104/2000, att producentorganisationer har helt andra inkomstkällor. Det är i detta sammanhang tillräckligt att nämna medlemsavgifter (se artikel 5.1 d punkt 3 i förordning nr 104/2000) och i förekommande fall avgifter från icke-medlemmar (se artikel 5.4 i förordning nr 3759/92) och statligt stöd (se till exempel artikel 7 i förordning nr 3759/92 och artiklarna 10.1 och 11 i förordning nr 104/2000).

89 Under dessa omständigheter drar förstainstansrätten slutsatsen att det för att fastställa det bidrag som tillkommer en producentorganisation under ett visst kvartal i enlighet med artikel 18.4 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse är nödvändigt att tillgodoräkna organisationen den tidigare genomsnittsproduktionen för samtliga producenter som under detta kvartal var anslutna till denna producentorganisation.

90 I annat fall skulle omotiverade och orättvisa störningar uppstå hos de egentliga bidragstagarna, nämligen producenterna, vars inkomstnivå som bidraget avser skydda, allvarligt skulle kunna påverkas av ändringar i anslutningarna till denna producentorganisation.

91 Om de bidragsberättigande kvantiteterna begränsades för varje producentorganisation i förhållande till den tidigare genomsnittsproduktionen för de producenter som var anslutna till producentorganisationen under referensperioden oavsett förändringar i medlemsstrukturen, skulle en producentorganisation till vilken nya medlemmar anslutit sig enligt artikel 18.5 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse nämligen vara tvungen att fördela bidrag mellan de medlemmar, inklusive nya medlemmar, som var anslutna under det kvartal för vilket bidrag skulle utbetalas. Fördelningen skulle ske i förhållande till deras produktion under det kvartal för vilket bidrag skall utbetalas även om detta bidrag beräknades på

grundval av en volym bidragsberättigande kvantiteter som varken var proportionell med produktionen under det kvartal för vilket bidrag skulle utbetalas eller med medlemmarnas tidigare genomsnittsproduktion. Anslutning av en ny medlem skulle otillbörligen förfördela övriga medlemmar i producentorganisationen eftersom de med den nya medlemmen, och enligt företagens respektive produktion under det kvartal för vilket bidrag skall utbetalas, skulle tvingas dela ett bidrag som beräknats på grundval av en volym bidragsberättigande kvantiteter som fastställts utan beaktande av den tidigare genomsnittsproduktionen hos den nya medlemmen.

92 Eftersom den lösning som sökanden tillämpat beträffande de omtvistade bestämmelserna i förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001 direkt kan härledas ur artikel 18.4 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse, tolkad mot bakgrund av den allmänna systematiken i och syftet med artikel 18, konstaterar förstainstansrätten att svaranden varken åsidosatt denna artikel eller överträtt sina genomförandebefogenheter.

93 Förstainstansrätten lämnar sökandens invändningar om att de berörda företagen åsidosatt stadgarna och att deras utträde ur organisationen blev gällande den 1 juli 1999 (se ovan punkterna 70 och 71) utan avseende. Det saknas vidare skäl att pröva frågan huruvida åsidosättande av en producentorganisations stadgar vad gäller medlemmars utträde skall beaktas av kommissionen då den antar förordningar om fastställelse av de bidragsberättigande kvantiteter som skall tilldelas varje producentorganisation.

94 Det var därför med fog som svaranden gjorde gällande att dessa påståenden inte utgjorde något bevis och att de hade anförts för sent. Sökanden har inte styrkt de faktiska omständigheterna bakom sitt påstående att de tre berörda företagen inte uppfyllt villkoren i artikel 12 i OPTUC:s stadgar beträffande utträde ur organisationen. Sökanden har vidare inte heller vare sig påstått eller styrkt att den i rimlig tid meddelat nationella myndigheter eller kommissionen några invändningar mot att dessa företags utträde skulle ha skett på ett i förhållande till stadgarna korrekt sätt för att de skulle kunna beakta ett sådant bestridande vid antagandet av de omtvistade förordningarna.

95 Vad närmare rör frågan om vid vilken tidpunkt utträdet blev gällande konstaterar förstainstansrätten att sökandens argument saknar relevans. Eftersom de berörda företagens tidigare genomsnittsproduktion i enlighet med de omtvistade bestämmelserna i förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001 har dragits av från OPTUC:s kvot, med motiveringen att dessa företag numera var anslutna till Opagac under de kvartal för vilka bidrag skulle utbetalas enligt dessa förordningar, är det irrelevant om utträdet blev gällande den 1 juli 1999 eller den 1 juli 1998, eftersom de kvartal för vilka bidrag skulle utbetalas, nämligen de andra, tredje och fjärde kvartalen år 2000 samtliga infaller efter dessa datum.

96 Följaktligen kan talan inte heller vinna bifall på den andra delen av den första grunden.

Den andra grunden: Åsidosättande av principen om berättigade förväntningar

Parternas argument

97 Sökanden har anfört att det följer av rättspraxis (domstolens dom av den 11 juli 1991 i mål C-368/89, Crispoltoni, REG 1991, s. I-3695, och av den 22 april 1997 i mål C-310/95, Road Air, REG 1997, s. I-2229) att retroaktiv tillämpning av en rättsakt av en av gemenskapens institutioner strider mot rättssäkerhetsprincipen

om den medför att vederbörande försätts i en mindre fördelaktig rättslig situation och hans berättigade förväntningar inte vederbörligen respekteras. Sökandens berättigade förväntningar har emellertid åsidosatts genom förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001 i den mån det i dessa gjordes en retroaktiv tillämpning av de nya bestämmelserna.

98 Sökanden har härvid understrukit att, eftersom de förordningar som ursprungligen antogs inte innehöll några bestämmelser om följderna av att medlemmarna i en producentorganisation ansluter sig till en annan organisation, dessa förordningar, från det att de offentliggjordes, hade gett upphov till klara och uppenbara förväntningar hos medlemmarna. Dessa utgör berättigade förväntningar som samtliga har omkullkastats genom de omtvistade förordningarna.

99 Svaranden har bestridit att sökandens argument skulle vara välgrundade och har vidhållit att principen om berättigade förväntningar inte åsidosatts genom de omtvistade förordningarna.

Förstainstansrättens bedömning

100 Förstainstansrätten erinrar om att enligt fast rättspraxis tillkommer rätten att göra anspråk på skydd för berättigade förväntningar varje enskild person som befinner sig i en situation av vilken det framgår att gemenskapsadministrationen, genom att ge tydliga försäkringar, har väckt grundade förhoppningar. När en försiktig och förståndig ekonomisk aktör skulle kunna förutse att en gemenskapsåtgärd kommer att vidtas som kan påverka hans intressen, kan han däremot inte åberopa en sådan princip när denna åtgärd har vidtagits (domstolens dom av den

1 februari 1978 i mål 78/77, Lührs, REG 1978, s. 169, punkt 6, och av den 11 mars 1987 i mål 265/85, Van den Bergh en Jurgens och Van Dijk Food Products mot kommissionen, REG 1987, s. 1155, punkt 44).

101 Endast det förhållandet att bestämmelserna om organisationen av den gemensamma marknaden på området för fiske- och vattenbruksproduktion, och särskilt artikel 18 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse, inte innehöll några uttryckliga regler som klargjorde vilken metod som skulle användas vid tilldelning av bidragsberättigande kvantiteter när ändringar i medlemsstrukturen sker inom producentorganisationerna, har i förevarande mål inte kunnat ge upphov till några berättigade förväntningar hos sökanden eller dess medlemmar om att den metod som sökanden förespråkar skall tillämpas.

102 Såsom framgår av analysen av den första grundens andra del (se ovan punkt 75 och följande punkter) har kommissionen i förevarande mål inte gjort någon oväntad tolkning av relevanta bestämmelser och särskilt av artikel 18 i förordning nr 3759/92 i ändrad lydelse. Likt en förståndig ekonomisk aktör, och mot bakgrund av syftet med bidragsmekanismen som sökanden inte kunde vara ovetande om, borde sökanden redan då den fick kännedom om att de berörda företagen anslutit sig till en annan organisation ha anat att den skulle komma att behålla företagens tidigare genomsnittsproduktion.

103 Vad beträffar det faktum att kommissionen i förordningarna nr 1103/2000 och nr 1926/2000 vid fastställandet av varje producentorganisations tidigare genomsnittsproduktion inte beaktat att medlemmarna lämnat OPTUC för att ansluta sig till Opagac, kan detta inte ha gett upphov till berättigade förväntningar hos sökanden och dess medlemmar om att ett sådant beräkningssätt skulle upprepas vid varje senare fördelning av bidragsberättigande kvantiteter under framtida kvartal. Principen om skydd för berättigade förväntningar kan inte åberopas vare sig för att rättfärdiga (domstolens dom av den 24 mars 1993 i mål C-313/90, CIRFS m.fl. mot kommissionen, REG 1993, s. I-1125, punkt 45; svensk specialutgåva, volym 14, s. 83) eller kräva en upprepad felaktig tolkning av en rättsakt.

104 Eftersom kommissionen endast tolkat och tillämpat gällande bestämmelser, såväl under de referensperioder som åsyftas i förordningarna nr 808/2001, nr 1163/2001 och nr 1670/2001 som under de kvartal då bidrag beviljades enligt dessa förordningar, saknas skäl att dra slutsatsen i förevarande mål att nya bestämmelser tillämpats retroaktivt och haft verkningar på situationer som uppstått då tidigare bestämmelser var tillämpliga.

105 Förevarande grund kan därför inte godtas.

106 Av vad som anförts ovan följer att förevarande talan skall ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

107 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Svaranden har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet, skall svarandens yrkande bifallas.

108 Enligt artikel 87.4 tredje stycket i samma regler kan förstainstansrätten besluta att en intervenient skall bära sin rättegångskostnad. Under omständigheterna i målet beslutar förstainstansrätten att intervenienten i mål T-142/01 skall bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

följande dom:

1) **Talan ogillas.**

2) **Sökanden skall ersätta svarandens rättegångskostnad.**

3) **Intervenienten skall bära sin rättegångskostnad.**

Tiili Mengozzi Vilaras

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 28 januari 2004.

H. Jung
Justitiesekreterare

V. Tiili
Ordförande